

הפתח. ע' מאירי, כדי שהכהן השורף את הפרה בהר המשחה יוכל לראות את פתח ההיכל (וזהו אל נכח פני אהל מועד) ממעל לכותל המזרחי. ואילו היה ניתן לראות דרך פתח הר הבית, לא היו צריכים להנמיך כותל מזרחי. והוכיחו שכן היא דעת רבי אליעזר בן יעקב שקרקע ההיכל גבוה בעשרים אמות ומחצה (עפ"י רש"י. ויש אומרים: כ"ב אמות ומחצה. עפר"ה, תו"י. ועתורי"ד) מהמפלס התחתון שבהר, והרי כל הפתחים שהיו שם גבוהים עשרים אמה ולא יותר. אבל לחכמים החולקים עליו, לא הוגבה מיפלס ההיכל אלא י"ט אמה ומחצה, והרי נשאר חצי אמה שפתח ההיכל נראה לכהן שבהר הזיתים. וזהו רק לרבי אליעזר בן יעקב הסובר כל המזבח עומד בדרום העזרה. [וכן אם ננקוט שרובו בדרום, אזי נשאר חלק פנוי בצפון פתח ההיכל שהוא מגולה לעומד מחוץ לפתחי ההר], אבל לרבי יהודה שמזבח עומד באמצע העזרה, הרי המזבח מסתיר את פתח ההיכל.

דפים יז – יח

כט. כיצד כהן גדול מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש?

כהן גדול יכול להקריב בכל ימות השנה כל קרבן שירצה ואין המשמר יכול לעכב על ידו. וכן בחלוקת הקדשים הנאכלים – נוטל מנה יפה שיבחר לו; חטאת זו אני אוכל, אשם זה אני אוכל. מלחם הפנים, לדברי רבי יכול ליטול לעצמו מחצה מהחלות המתחלקות (והיתה לאהרן ולבניו – מחצה לאהרן ומחצה לבניו) דהיינו שש חלות לחכמים [הסוברים שתיים עשרה חלות מתחלקות לכהנים] או חמש לרבי יהודה [שאמר שתי חלות אינן נכללות בחלוקה אלא ניתנות למשמר הנכנס בשכר הגפת דלתות]. לאביי, חכמים חולקים על רבי בברייתא וסוברים שנוטל פחות ממחצה – חמש [לרבנן] או ארבע [לרבי יהודה]. ואילו רבא מפרש הברייתא כולה כרבי שנוטל מחצה, אלא שבזמן שנותנים שתי חלות למשמר אחר, המתעכב במקדש ליום טוב – הרי ששמונה חלות בלבד מתחלקות לרבי יהודה, ונוטל הכהן הגדול ארבע חלות בלבד.

בשתי הלחם של עצרת – נוטל הכהן הגדול חלה אחת [ואפילו לחכמים הסוברים שנוטל פחות ממחצה – כאן מודים מפני שאין זו מדת דרך ארץ שישול הכהן הגדול פרוסה].

א. מבואר בתוס' ישנים ובתורא"ש שלפי רבא אין מחלוקת בין חכמים לרבי אלא לדברי הכל נוטל

הכהן הגדול מחצה ממש. וכן פסק הרמב"ם (תמידין ומוספין ד, יד) שנוטל מחצה. [ואילו במהרש"א משמע שנקט שגם לרבא יש מחלוקת בין רבי לחכמים].

ב. בקרבן יחיד, מבואר בירושלמי שהכהן הגדול יכול ליטול כמה שירצה, שלא כקרבן ציבור שאינו נוטל יותר ממחצה.

בקדשי הגבול, מתחלק הכהן הגדול בשוה כשאר הכהנים (עפ"י תוספתא כאן; רמב"ם כלי המקדש ה, יב. וע"ש באבי עזרי).

ג. פשוט שלאחר שנטל הכהן הגדול מחצה, יכול ליתן לכל מי שיחפוץ. ואפשר שאין לו ליקח מתחילה כדי ליתן לאחר. וצריך עיון (ובח תודה).

דף יח (ט)

ל. א. אלו פעולות והלכות מיוחדות, היו נוהגות ככהן גדול בשבעת ימי הפרישה, בערב יום הכפורים ובליליו?

ב. כיצד תולין לזב במאכל?

רפ ג. אלו הנהגות טהרה ודרך ארץ הוזכרו בסוגיא אודות אכסנאי ואודות החכמים שהלכו ממקום למקום?